

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **P. N.**, zast. JUDr. Romanem Haisem, advokátem se sídlem Palackého třída 2203/186, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 6. 5. 2025, č. j. 65 Af 20/2024-37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2024, č. j. 23776/24/5200-10423-705893.

[2] Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti dodatečným platebním výměrům Finančního úřadu pro Olomoucký kraj (dále jen „správce daně“) ve věci kompenzačního bonusu:

- dodatečný platební výměr ze dne 16. 12. 2022, č. j. 1965203/22/3101-62561-806343, kterým byla stěžovatelce doměřena daň ve výši 20 500 Kč za bonusové období 1. 2. 2021 – 28. 2. 2021,
- dodatečný platební výměr ze dne 16. 12. 2022, č. j. 1965206/22/3101-62561-806343, kterým byla stěžovatelce doměřena daň ve výši 31 000 Kč za bonusové období 1. 3. 2021 – 31. 3. 2021,

- dodatečný platební výměr ze dne 16. 12. 2022, č. j. 1965215/22/3101-62561-806343, kterým byla stěžovatelce doměřena daň ve výši 30 000 Kč za bonusové období 1. 4. 2021 – 30. 4. 2021, a
- dodatečný platební výměr ze dne 14. 9. 2023, č. j. 1683168/23/3101-62561-809490, kterým byla stěžovatelce doměřena daň ve výši 31 000 Kč za bonusové období 1. 5. 2021 – 31. 5. 2021 (dále jen „dodatečné platební výměry“).

[3] Stěžovatelka podala žádost o kompenzační bonus podle zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021 (dále jen „zákon o kompenzačním bonusu“), za období únor – květen 2021. Správce daně vyplatil stěžovatelce kompenzační bonus za období únor – duben 2021. Před vyplacením kompenzačního bonusu za květen 2021 správci daně vyvstaly pochybnosti o jeho oprávněnosti a zahájil postup k odstranění pochybností za toto období. Následně došlo k zahájení daňové kontroly za květen 2021 a poté i za zbylá zdaňovací období. Výsledkem daňové kontroly bylo doměření daně výše uvedenými dodatečnými platebními výměry, přičemž část doměřené daně ve výši 31 000 Kč za bonusové období květen 2021 stěžovatelka nemusela uhradit, jelikož jí nebyla vyplacena.

[4] Stěžovatelka svůj nárok na kompenzační bonus dovozovala z toho, že její převažující příjem v období červen – srpen 2020 (dále jen „srovnávací období“) tvořily příjmy z provozu nočních klubů MEEEX (provozovatel F. D., partner stěžovatelky) a Bocca (provozovatelka M. D., matka partnera stěžovatelky), a byla tudíž subjektem kompenzačního bonusu ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o kompenzačním bonusu. Stěžovatelka se na provozu měla podílet jako spolupracující osoba podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“). Její průměrné měsíční příjmy tak měly dosahovat 51 121 Kč. Daňové orgány potvrdily její postavení spolupracující osoby ve vztahu k jejímu partnerovi. V případě matky jejího partnera jí však toto postavení nepřiznaly, jelikož stěžovatelka neprokázala, že by s matkou svého partnera žila ve společně hospodařící domácnosti. Průměrný měsíční příjem stěžovatelky jako spolupracující osoby pouze F. D. činil 22 370 Kč. Z toho důvodu se převažující částí příjmů stěžovatelky za uvedené srovnávací období stal příjem ze závislé činnosti od společnosti IM Services, spol. s r. o., posledně se sídlem Příkop 843/4, Brno (pozn. již neexistující subjekt) – průměrný měsíční příjem činil 25 000 Kč. Stěžovatelce tudíž nevznikl nárok na kompenzační bonus.

2. Rozhodnutí krajského soudu

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka žalobu, kterou krajský soud zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Krajský soud se zabýval pouze tím, zda stěžovatelka prokázala, že žila ve srovnávacím období ve společně hospodařící domácnosti s M. D.. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není, jelikož k prokázání, že osoby žijí ve společně hospodařící domácnosti nestačí jen společné bydlení, ale nutnou podmínkou je i hrazení nákladů domácnosti. Stěžovatelka k prokázání výše uvedeného předložila čestné prohlášení o tom, že ona, F. D. a M. D. žijí v jedné domácnosti a podílejí se na společném hospodaření. To měl prokazovat společný účet M. D., F. D. a společnosti Krtek, spol. s r. o., se sídlem Truhlářská 1519/25, Praha (dále jen „společnost Krtek“), ve které je M. D. jediným společníkem a F. D. jediným jednatelem.

pokračování

Čestné prohlášení bylo rovněž podepsáno dvěma sousedy (M. K. a J. H.), přičemž z jejich svědeckých výpovědí před správcem daně vyplynulo pouze to, že se paní D. v bytě stěžovatelky a jejího partnera často vyskytuje, nicméně o společném hospodaření tito svědkové povědomí neměli. Stejně tak krajský soud nepovažoval za prokázané, že by z uvedeného bankovního účtu byly realizovány platby související s provozem společné domácnosti.

[7] Dále stěžovatelka předložila správci daně potvrzení od společnosti KONYTECH s.r.o., se sídlem Hlavní Náměstí 96/8, Šternberk (dále jen „společnost KONYTECH“), ze dne 6. 12. 2021, podle kterého M. D. ústně uzavřela dohodu se společností KONYTECH o budoucím nájmu bytu na adrese M. X, Š., s tím, že nájemní smlouva měla být uzavřena po jeho rekonstrukci. Ta ke dni 6. 12. 2021 neměla být ukončena, tudíž v něm M. D. nemohla bydlet a svou bytovou potřebu musela uspokojovat jinde. Ve svém podání ze dne 6. 9. 2022 stěžovatelka připojila fotografie, které označila za důkazy provádění rekonstrukce v uvedeném bytě, neobsahovaly však žádné údaje, ze kterých by vyplývalo, že se skutečně jedná o zmiňovaný byt. Na výzvu správce daně pak společnost KONYTECH ve vztahu k tomuto bytu nijak nezareagovala.

[8] Důkazní návrhy stěžovatelky, které uvedla v žalobě – opakovanou svědeckou výpověď uvedených svědků a všech tří osob, které se měly podílet na hospodaření ve společné domácnosti, a čestné prohlášení L. K. ml. (syna tehdejšího společníka a jednatele společnosti KONYTECH – L. K. st.) – krajský soud neprovedl s tím, že stěžovatelce nic nebránilo učinit tyto důkazní návrhy již v daňovém řízení a neuvedla ani žádné výjimečné okolnosti, pro které by měl být proveden opakovaný výslech svědků H. a K.

3. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Stěžovatelka proti rozsudku krajského soudu podala kasační stížnost, v níž navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a rozporu rozhodnutí správního orgánu se spisem [§ 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.].

[10] V první řadě poukázala stěžovatelka na to, že pokud daňové orgány uznaly, že stěžovatelka a P. D. žijí ve společně hospodářící domácnosti a mají společný účet, měly uznat toto společenství i pro M. D., jelikož zmíněný účet slouží i potřebám M. D. Správce daně si toho byl vědom, jelikož právě na tento účet poukázal kompenzační bonus náležející M. D. Z logiky věci z něj probíhá i úhrada životních nákladů všech tří osob. Ohledně potvrzení společnosti KONYTECH stěžovatelka uvedla, že M. D. v bytě na ulici M. sice měla nahlášen trvalý pobyt, nicméně z důvodů probíhající rekonstrukce nebylo možné jeho využití a svou bytovou potřebu uspokojovala ve společné domácnosti se svým synem a stěžovatelkou. Výslech tehdejšího společníka a jednatele společnosti KONYTECH nebylo možné provést z důvodu jeho špatného zdravotního stavu a následného úmrtí, a proto navrhla před krajským soudem výpověď L. K. ml., jako současného vlastníka bytové jednotky.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve konstatoval, že skutečnost, že kompenzační bonus M. D. byl vyplacen na bankovní účet F. D., nevypovídá nic o tom, jak bylo s finančními prostředky naloženo. Jiné důkazní prostředky k prokázání hrazení

společných výdajů stěžovatelka nepředložila. Stran potvrzení společnosti KONYTECH žalovaný uvedl, že neprokazuje, že M. D. ve srovnávacím období hospodařila ve společné domácnosti se stěžovatelkou. Na výzvu správce daně společnost KONYTECH v tomto bodě nereagovala a z přiložených fotografií není zřejmé, o jaký byt se jedná. Ohledně výsledku L. K. ml. podle žalovaného stěžovatelka neuvedla, co jí bránilo uplatnit jej již v daňovém řízení, a krajský soud jej tedy správně neprovedl.

4. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Podstatou projednávané věci je otázka, zda ve společně hospodařící domácnosti se stěžovatelkou žila ve srovnávacím období matka jejího partnera – M. D. Pro vznik nároku na kompenzační bonus je totiž mimo jiné podstatné, aby převažující část příjmů jeho subjektu (stěžovatelky) ve srovnávacím období pocházela z činnosti významně dotčené opatřeními přijatými v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19, což se v případě stěžovatelky týká na ni rozdělených příjmů z nočních klubů (viz bod [4] odůvodnění tohoto rozsudku).

[15] Podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů „[p]říjmy a výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení při samostatné činnosti s výjimkou podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti mohou být rozděleny mezi poplatníka a s ním spolupracující osoby, kterými se rozumí spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti.“

[16] Zároveň podle § 21e odst. 4 zákona o daních z příjmů se „[s]polečně hospodařící domácností se pro účely daní z příjmů rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.“ Toto ustanovení bylo do zákona o daních z příjmů vložena zákonným opatřením Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Podle důvodové zprávy k tomuto zákonnému opatření byl § 21e odst. 4 vložen do zákona o daních z příjmů proto, že zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, již neobsahuje definici pojmu „domácnost“. V případě citovaného ustanovení tak zákon o daních z příjmů používá definici ze zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[17] Z toho důvodu je k výkladu tohoto pojmu plně použitelná judikatura Nejvyššího soudu, ze které vyplývá, že „[o] společnou domácnost dvou nebo více fyzických osob jde [...] jen tehdy, jestliže spolu skutečně a trvale žijí na jednom nebo více místech a jestliže opravdu společně uhrazují náklady na své potřeby. Žádná fyzická osoba nemůže žít trvale ve spotřebním společenství s jinou fyzickou osobou proti své vůli; dvě nebo více fyzických osob tvoří společnou domácnost, jen jestliže všechny spolu opravdu chtějí trvale žít a společně uhrazovat náklady na

pokračování

své potřeby“ (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2012, sp. zn. 21 Cdo 2301/2012; dále také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2019, sp. zn. 28 Cdo 3135/2019 a tam citovaná judikatura) – k použitelnosti judikatury Nejvyššího soudu ve vztahu k výkladu pojmu společně hospodařící domácnost srov. blíže rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2024, č. j. 62 Af 1/2024-64, jehož závěry byly potvrzeny v odůvodnění rozsudku NSS ze dne 13. 2. 2025, č. j. 1 Afs 264/2024-40, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 2. 2025, č. j. 1 Afs 264/2024-47, který se týkal splnění podmínek pro uplatnění daňového zvýhodnění na dítě a uplatnění slevy na manželku z hlediska společně hospodařící domácnosti. K možnosti rozdělení příjmů (a výdajů) podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů je tak třeba prokázat nejen společné bydlení zúčastněných osob, ale i jejich společné hospodaření.

[18] Stěžovatelka předně argumentuje tím, že byla uznána za spolupracující osobu z důvodu soužití ve společně hospodařící domácnosti s jejím partnerem – F. D. Jelikož na něj byl veden účet, na který byl přiznán kompenzační bonus jeho matce, měla za prokázané, že si je správce daně vědom toho, že jsou z tohoto účtu hrazeny výdaje společně hospodařící domácnosti. S tím Nejvyšší správní soud nesouhlasí.

[19] Argumentací účtem F. D. (k němuž měla jeho matka v rozhodném období dispoziční právo) se zabývaly jak daňové orgány, tak i krajský soud. Dospěly přitom k závěru, že není způsobilý prokázat existenci společného hospodaření, jelikož nebylo nijak doloženo, že z něj probíhají úhrady související s provozem domácnosti (správní poplatky, nájemné, nákupy potravin apod.). Stejně tak poukázaly na to, že se jedná o bankovní účet, který byl využíván i pro potřeby společnosti Krtek. Ke dni vydání rozsudku krajského soudu byly navíc netransparentní pohyby na tomto účtu předmětem daňové kontroly u pana D. (její výsledek NSS není znám). Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, že popsany bankovní účet není bez dalšího pro účely prokázání společného hospodaření využitelný. Pouhé připsání kompenzačního bonusu M. D. na tento účet nic nevypovídá o tom, jakým způsobem z něj byly hrazeny výdaje domácnosti, a stěžovatelka v souvislosti s argumentací bankovním účtem nepředložila mimo čestných prohlášení nic dalšího, co by mělo prokazovat, že z něj mají být hrazeny výdaje společně hospodařící domácnosti. Stejně tak se ve správním ani soudním spisu nevyskytuje výpis z tohoto účtu, ze kterého by takové hospodaření vyplývalo. Naopak skutečnost, že je bankovní účet současně využíván i pro společnost Krtek, naznačuje spíše jeho podnikatelský účel. Konkrétní využití tohoto účtu však ze správního spisu nevyplývá.

[20] Další argumentační okruh stěžovatelky směřuje k tomu, že přestože ve srovnávacím období měla M. D. nahlášen trvalý pobyt v bytě ve vlastnictví společnosti KONYTECH ve Š., z důvodu jeho neobyvatelného stavu a protáhnuvší se rekonstrukce logicky musela bydlet v jedné domácnosti se stěžovatelkou a jejím partnerem. Ani s tím se Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Zmiňovaná „logika věci“, se kterou operuje stěžovatelka, není NSS zcela jasná. Přestože je nepochybné, že M. D. nějakým způsobem bytovou potřebu uspokojovat musela, tak skutečnost, že daný byt ve Š. byl v neobyvatelném stavu (byt je třeba zdůraznit, že ani to nebylo v řízení prokázáno), sama o sobě neznamená, že bydlela společně se stěžovatelkou a jejím synem. I v případě, že by se skutečně prokázalo, že příslušný byt ve srovnávacím období procházel rekonstrukcí a nebyl způsobilý k užívání, mohlo by tím být doloženo pouze to, že v něm M. D. v rozhodné době nebydlela. Nic to však nemůže vypovědět o jejím skutečném místě pobytu. Dlužno dodat, že dokonce ani pokud by bylo

prokázáno, že M. D. v jedné domácnosti se stěžovatelkou skutečně žila, stále by to nic nevypovídalo o způsobu hospodaření v této domácnosti (viz výše). Stěžovatelka však v daňovém řízení v tomto směru argumentovala pouze nemožností M. D. v tomto bytě bydlet. Její kasační argumentace proto nemůže být úspěšná.

[21] S tím souvisí i poslední kasační bod stěžovatelky, a sice otázka neprovedení navrženého důkazu svědecké výpovědi L. K. (staršího i mladšího). Ve své podstatě se jedná o otázku unesení důkazního břemene ze strany stěžovatelky. K tomu je třeba podotknout, že přestože v obecné rovině je ve správním soudnictví možné navrhopat nové důkazy (viz princip plné jurisdikce), v případě daňového řízení, jehož předmětem je otázka unesení důkazního břemene, je situace poněkud odlišná. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu je postavena na tom, že soudní řízení není pokračováním daňového řízení. Neunesení důkazního břemene v daňovém řízení proto není možné dohánět před správními soudy (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12. 9. 2018, č. j. 9 Afs 305/2017-135, bod [66], který odkazuje na závěry rozsudku ze dne 10. 9. 2015, č. j. 4 As 133/2015-57, resp. rozsudku ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009-91, č. 1906/2009 Sb. NSS).

[22] Stěžovatelka pouze stručně zmiňuje, že výslech L. K. st. nebylo možné provést z důvodu jeho špatného zdravotního stavu a následného úmrtí. Proto v soudním řízení navrhla výslech jeho syna jako dědice bytu, ve kterém měla M. D. nahlášen trvalý pobyt; ten již k žalobě předložil čestné prohlášení, že příslušný byt procházel rekonstrukcí a nebyl obyvatelný. Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že stěžovatelka neuvedla žádný důvod, proč tyto důkazy nenavrhla již v daňovém řízení. Dle tohoto čestného prohlášení došlo k úmrtí L. K. st. dne 7. 10. 2022 a jeho syn se stal vlastníkem uvedeného bytu skončením dědického řízení dne 25. 1. 2023. Daňová kontrola za únor – duben 2021 byla zahájena dne 26. 10. 2021, za měsíc květen 2021 pak dne 15. 4. 2023 (postup k odstranění pochybností předcházející daňové kontrole v tomto měsíci však byl zahájen již 6. 8. 2021). Daňové řízení pak bylo ukončeno rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 7. 2024. Stěžovatelka tedy měla široký prostor několika let k tomu, aby tento důkaz uplatnila již před daňovými orgány, a je zjevné, že její vágní argumentace špatným zdravotním stavem a následným úmrtím L. K. st. nijak neodůvodňuje, proč tak neučinila. Stejně tak neuvedla žádné další výjimečné okolnosti, které by jí bránily tento důkaz navrhnout. Z toho důvodu krajský soud nepochybil, když jej neprovedl.

[23] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stejně jako v případě předchozího kasačního bodu by ani v situaci, že by důkaz výpovědi L. K. ml. proveden byl, stěžovatelka nemohla být úspěšná. V nejlepším případě (pro stěžovatelku) by jí mohlo být prokázáno pouze to, že v bytě ve Š. skutečně probíhala rekonstrukce a M. D. v něm ve srovnávacím období nebydlela. To by sice v souhrnu s dalšími nepřímými důkazy (např. výpovědi svědků K. a H.) mohlo prokázat její skutečné místo pobytu (či dokonce to, že se stěžovatelkou a jejím partnerem ve srovnávacím období skutečně bydlela), stále by to nic neprokazovalo ohledně společného hospodaření těchto osob. Ani tato námitka tak není důvodná.

5. Závěr a náklady řízení

[24] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

pokračování

[25] O náhradě nákladů řízení rozhodl zdejší soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu náhradu nákladů řízení Nejvyšší správní soud nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. září 2025

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu